

Artur Mas dibuixa el traçat de la quarta via

Bona part de les incerteses sobre la fortalesa del govern català per a dirigir el procés cap a una consulta van quedar esvaïdes al debat de política general. El president va confirmar davant totes les forces polítiques que el procés d'emancipació nacional no té marxa enrere, i es va comprometre a aconseguir abans de final d'any un "triple acord" dels partits per fixar data, pregunta i marc legal per a convocar la consulta. De fet, el Parlament de Catalunya presentarà "amb caràcter urgent" una petició a les Corts Espanyoles per celebrar un referèndum el 2014, que oficialitzarà un full de ruta flanquejat, sense fissures, per l'ERC d'Oriol Junqueras. Fent orelles sordes al clam d'Unió per diluir el procés amb una oferta confederal, el cap de l'executiu va presentar la quarta via, la de les urnes, com l'únic camí que pot seguir la societat catalana, cansada de ser l'ase dels cops dels successius governs espanyols. De fet, el mateix Artur Mas va enterrar la "tercera via" unionista de Duran i Lleida i el líder del PSC, Pere Navarro, sentenciant que Catalunya és com és perquè "sempre ha intentat terceres vies i mai no han funcionat. No era una tercera via, l'Estatut?", va reblar Mas, que va afegir que si els catalans han arribat al punt actual "és per haver acumulat cent anys de decepcions amb les terceres vies".

Mas va dir que després de la Via Catalana fins i tot l'estat, "gairebé sempre tan perdonavides com ignorant", ha constatat que té un "problema, i molt gran". En aquest sentit, el president va tornar a oferir diàleg per fer la consulta en un marc legal "acordat o com a mínim tolerat" per Espanya, però va deixar clar que si "no s'accepta el principi democràtic de la consulta, no hi haurà res a negociar". Conscient que el dret a decidir té una majoria sòlida al Parlament –només C's i PP neguen el dret a votar–, Artur Mas va insistir que

El debat de política general a Catalunya ha servit per a marcar un full de ruta definitiu del govern, que convocarà la consulta abans que acabi l'any. Amb tot, els pressupostos de la Generalitat i la crisi econòmica han centrat bona part de les intervencions dels set grups parlamentaris i del president.

les minories no poden "obstaculitzar el camí que les majories han decidit emprendre, sempre que aquest camí s'expressi de forma democràtica i pacífica, però aquestes majories han de recórrer el seu camí fent les coses de tal manera que les minories no se sentin expulsades del projecte comú".

Soci sòlid però vigilant. ERC es mostra satisfeta amb el compromís del president de concretar marc legal, data i pregunta durant el 2013, i va recollir la petició d'Artur Mas als partits de fer pinya per superar les dificultats econòmiques del país. De fet, el president dels republicans, Oriol Junqueras, va dedicar bona part de la seva primera intervenció a glossar quins pressupostos estaria disposada a votar ERC i els problemes econòmics que afronta Catalunya. Junqueras va recordar com 70.000 famílies han estat

El president de la Generalitat va anunciar que

desnonades i 3.000 persones dormen al carrer a la ciutat de Barcelona. "De motius per a la preocupació no en falten; de motius per a l'esperança, afortunadament, tampoc", va argumentar Junqueras. Sobre la fiscalitat, el líder d'ERC va denunciar que té efectes molt perniciosos sobre la cohesió social i en l'economia, i va apostar per una política monetària més autèntica i agressiva. Per a Junqueras, la crisi immobiliària i de sobreendeutament s'ha convertit "en una crisi de subconsum, tot i que grans entitats financeres i grans companyies energètiques en surten beneficiades". ERC reconeix que el govern no pot decidir sobre moltes qüestions econòmiques, començant pel pressupost, "que el decideix el govern espanyol", una circumstància que obliga ERC a comprometre's a aconseguir de CiU que els pròxims pressupostos siguin, almenys en termes relatius, "els

la pregunta, la data i el marc en què es convocarà la consulta es coneixeran abans del 2014.

socialment més justos dels últims anys i dècades”.

En la seva rèplica, Artur Mas es va mostrar “cent per cent d’acord” amb la reflexió de Junqueras que hi ha lloc per a l’esperança però no per a l’eufòria: “Afrontem la realitat, n’assumim els costos i crec que ho estem fent”, va assegurar el president, tot reconeixent que “honestament no sabem què passarà, perquè de pronòstics n’hi ha molts”. Per la seva banda, el portaveu de CiU al Parlament, Jordi Turull, va aprofitar la seva intervenció per donar les gràcies a tots els grups polítics que donen suport al dret a decidir, que estiguin “fent pinya no al costat d’un govern, sinó al costat d’un poble que s’està mobilitzant”. Es va adreçar especialment a ERC, agraint el suport al govern “encara que de vegades ho faci des d’una posició crítica, potser una mica més des de fora del que nosaltres voldríem, però se’ls agraeix”.

El mirall basc del PSC. Pere Navarro va dedicar la seva primera intervenció a reclamar a Artur Mas que tingui en compte els socialistes catalans “com un aliat i no com un obstacle” amb la consulta per garantir la cohesió social. El primer secretari del PSC va oferir-se a CiU per a segellar un pacte econòmic que emuli els acords entre el PNB i el PSE de Patxi López a Euskadi: “Se n’ha adonat, que té un govern amb un suport molt fràgil i que li toca buscar acords com fa Urkullu amb Patxi López? Se n’ha adonat, que si no ho fa no pot fer reformes ni té la força i la legitimitat necessàries?”, va reblar. Més enllà de les qüestions econòmiques, el líder del PSC va defensar “un canvi radical” en les relacions entre Catalunya i Espanya, emmarcant-ho en la reforma federal que impulsa el seu partit i que, segons ell, encaixaria perfectament en les necessitats dels catalans. Navarro va voler

valoritzar els anhels de canvi i el cansament que, al seu parer, han demostrat els socialistes: “Estem tan empenyats o més que vostè i els milers de persones que van sortir al carrer l’Onze de Setembre. Ningú estima més Catalunya i els seus homes i dones, ni ha treballat més per Catalunya que nosaltres. Igual, potser sí, però més, no”, va sentenciar.

En el transcurs del debat de política general, el PSC va reafirmar el seu “compromís” inequívoc amb una consulta “legal i acordada”, i Pere Navarro es va mostrar convençut que si Artur Mas busca suports arreu de l’estat, els trobarà, “perquè hi ha molts federalistes amb qui podria arribar a un acord perquè Catalunya tingués més autonomia, més recursos i respecte per la llengua, la cultura i la identitat”. Era l’oferta a Mas de la tercera via federalista, la mateixa que Duran i Lleida ha propugnat a través d’un article publicat a la premsa.

En el torn de rèplica, Artur Mas va respondre a la petició de Navarro d’arribar a acords amb el PSC que els socialistes bascos donen suport al concert econòmic, mentre que el PSC es va negar a sumar-se a la demanda de pacte fiscal. Pel que fa als atacs del primer secretari del PSC sobre les retallades, el president de la Generalitat va respondre assegurant que els pressupostos del 2014 seran més socials que els del tripartit, perquè el pes relatiu de les polítiques de l’estat del benestar serà superior. Mas va afegir que, si el govern ha prorrogat els comptes, ha estat per aconseguir que l’estat flexibilitzés l’objectiu de dèficit i estalviar així 1.800 milions en retallades als catalans.

ICV, aliat nacional. Els ecosocialistes van sorprendre amb un discurs abrandat de defensa del dret a decidir i esperonant el govern a fixar els detalls de la consulta en el termini d’un mes. Ara bé, ICV-EUiA va rebutjar les vies unilaterals —eleccions plebiscitàries i declaració unilateral d’independència— perquè “no porten enlloc”. Joan Herrera va advertir que és el govern de Mariano Rajoy el que intenta empenyer els catalans cap a aquestes opcions. Va entonar el “keep calm” i va demanar a totes les forces parlamentàries que l’exercici del dret a decidir és guanyi pas a pas. “Sense saltar-nos cap pantalla”, va reblar

El líder del PSC, Pere Navarro, va acusar CiU d'haver fracturat la societat, i va reclamar la paternitat de la tercera via que ara postula Duran i Lleida. El president d'ERC, Oriol Junqueras, va dedicar bona part de la seva intervenció a la crisi econòmica, reclamant uns pressupostos socialment justos.

Herrera, que també va parlar de crisi democràtica, recentralització i degradació social. La manca de transparència i la corrupció –citant els casos Bárcenas i Palau– han contribuït, segons l'ecosocialista, a amplificar la crisi del sistema democràtic, mentre que l'austeritat, les retallades i les privatitzacions han ampliat la “desigualtat” entre els catalans. Un dels moments anecdòtics del discurs es va viure quan Herrera es va dirigir directament al president d'ERC, Oriol Junqueras, per ampliar una de les afirmacions que el líder republicà havia fet durant el matí: “Oriol, jo estimo Catalunya però no me'n fio gens, del govern de CiU”, va afirmar el president del grup d'ICV-EUiA amb relació al “estimo Espanya, però no me'n refio del govern espanyol”, que havia pronunciat el líder republicà.

La CUP vol més diàleg. El portaveu de la CUP, David Fernández, va demanar a Artur Mas “més sincronització” en el procés sobiranista per “alliberar un país”, defensant la desobediència civil per superar el “xoc entre legalitat i legitimitat a favor d'una majoria social”. Fernández va fer una crida a “no patrimonialitzar” el camí que ha iniciat Catalunya i que no s'exclouï la societat catalana que “té la clau de volta per a explicar què significa ser lliures”.

Esmentant Martin Luther King, el diputat independentista va assegurar que “no es poden posar portes a la llibertat política d'un poble”, per concloure, en al·lusió a la decisió que pugui prendre el president de la Generalitat sobre el referèndum, que “algun dia caldrà desobeir a favor de la majoria social” de Catalunya. Artur Mas va respondre a la CUP comproment-se a “intensificar el diàleg” amb la seva formació si és necessari, afegint, amb un somriure, que al partit que lidera David Fernández li costa “molt” decidir, en referència al seu caràcter assembleari.

La negociació del dret. Com era previsible, el PP va centrar el seu discurs a desacreditar el sobiranisme. La líder popular, Alicia Sánchez Camacho, va acusar Mas de fer “xantatge immoral” al govern espanyol i de perpetrar “el desafiament més gran a la unitat de l'estat de la història d'Espanya”. La presidenta del PP va defensar que el procés sobiranista es basa en cinc “grans mentides” i que la pertinença a Espanya ha salvat Catalunya de la “banarrota”, si bé va reconèixer que Catalunya i Espanya travessen una “greu situació”. També va denunciar que la Generalitat ha exclòs bona part de la societat catalana de les seves polítiques. Camacho, que va emprar

l'espanyol en diversos moments del seu discurs, va titllar Artur Mas de “dèbil, inestable i irresponsable”, perquè “només actua seguint els designis d'Oriol Junqueras, Carme Forcadell i la resta d'entitats independentistes que li donen suport”, inestable perquè sempre hi ha “l'amenaça” d'eleccions anticipades durant els seus governs i irresponsable perquè “vol dividir els catalans en dos bàndols”. Camacho va bastir el seu discurs amb una llarga llista de tòpics sobre les plagues bíbliques que cauran sobre una Catalunya independent.

Finalment, Ciutadans va presentar una proposta perquè Catalunya continuï “en una Espanya unida i plural” i que el govern “respecti la Constitució Espanyola i l'Estatut” vigent. Durant la seva intervenció, Albert Rivera va exigir al president que “rectifiqui la seva deriva independentista pactada amb ERC”, que “marxi i deixi pas a un govern capaç de governar”, o “convoqui eleccions anticipades”. Ciutadans, que té nou diputats al Parlament, aposta per “delimitar de manera clara i permanent” les competències de les autonomies i exigeix una “oposició a les convocatòries il·legals que es puguin formular en matèria de referèndum o consulta popular”.

Gemma Aguilera